କେଦାରନାଥ ଝୋଟ ଉତ୍ପାଦନ କମ୍ପାନୀ

ବନାମ

ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଅଧିକାରୀ, କଲିକତା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଏପ୍ରିଲ 2,1965

[କେ. ସୁବ୍ବା ରାଓ, ଜେ. ସି. ଶାହା ଏବଂ ଏସ୍. ଏମ୍. ସିକ୍ରି, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ବଙ୍ଗ ଅର୍ଥ (ବିକ୍ରୟ କର) ଅଧିନିୟମ, 1941 (ବଙ୍ଗ ଅଧିନିୟମ 6/1941)-ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ପ୍ରାବଧାନ / ପ୍ରଭାବ - ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ଘୋଷଣା ପତ୍ରର ପଇଠ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ମକ - ମୂଳ ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଆଧାରରେ, କର ଛାଡ଼ ଦାବି କରାଯାଇପାରିବ କି ?

ଆବେଦନକାରୀ ହେଉଛନ୍ତି ଏକ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଯିଏକି କେତେକ ବିକ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବଙ୍ଗ ଅର୍ଥ (ବିକ୍ରୟ କର) ଅଧିନିୟମ, 1941 ର ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ଅନୁଯାୟୀ କର ଛାଡ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ତେବେ, ପ୍ରାବଧାନରେ ଥିବା ଉପ-ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପଇଠ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକୁ ଏହା ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପଇଠ କରି ପାରିନଥିଲେ, କାରଣ ଉକ୍ତ ପତ୍ରଗୁଡିକ ହଜିଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ନକଲି ପତ୍ର ପାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସଫଳ ହୋଇନଥିଲେ । ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଦସ୍ତାବିଜ୍ ସହିତ ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ଡକାଇବା ପାଇଁ ଧାରା 21A ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କର ଦରଖାସ୍ତକୁ ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଦିଆଗଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନେ ମଧ୍ୟ ନକଲି ଘୋଷଣା ପତ୍ର ପଇଠ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହାପରେ ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଅଧିକାରୀ ଉକ୍ତ କର ଛାଡ଼କୁ ଅନୁମତି ନଦେଇ ଏକ ଆକଳନ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ । ସେହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କଲେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଏକ ଅଧିକାର ପତ୍ର ଆବେଦନ କଲେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିକାର ପାଇବାରେ ବିଫଳ ହେଲେ । ତା ପରେ ଏହା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ସହିତ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଯୁକ୍ତି କରାଗଲା ଯେ ଯଦି ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକ ପଇଠ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ତେବେ ମୂଳ ଉପ-ଖଣ୍ଡ (ii) ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା କର ଛାଡ଼ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରମାଣକୁ ପଇଠ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇପାରିବ ; ଉକ୍ତ ପତ୍ର ଗୁଡିକର ପଇଠ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ସେହି ଉପ-ଧାରାର ପ୍ରାବଧାନ କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ମକ ଥିଲା ଯାହା ଧାରା 27 A ରେ ଥିବା " ଇଚ୍ଛା ମାତ୍ରେ " ଶବ୍ଦଗୁଡିକର ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା ।

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଗଲା : ଉକ୍ତ କର ଛାଡ଼ କେବଳ ପ୍ରାବଧାନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକୁ ପଇଠ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇପାରିବ ।

(i) ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମର ପ୍ରାବଧାନର ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ମୁଖ୍ୟ ଖଣ୍ଡରୁ କିଛି ବିଷୟକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ଅନ୍ୟ କିଛି ବିଷୟ ପ୍ରାବଧାନ ମଧ୍ୟରେ ରହିବ ।

ବୈଧାନିକ ଆଇନକୁ ମାର୍ଗ ଦର୍ଶକ ଭାବେ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଗଲା :

ଯଦି ଉପରୋକ୍ତ ଉପ-ଖଣ୍ଡ (ii) ର ମୂଳ ଅଂଶର ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ପାଳନ କରାଯାଏ, ତେବେ ପ୍ରାବଧାନଟି ଅନାବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଅଯଥା ହୋଇଯାଏ କାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କର ଛାଡ଼ ଥିଲା । ଯଦି ପ୍ରାବଧାନକୁ କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ମକ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ନେଇଯିବ ଯେ ଯଦି ଘୋଷଣା ପତ୍ରକୁ ଉତ୍ତମ ଏବଂ ଭଲ ଭାବରେ ପଇଠ କରାଯାଏ ; କିନ୍ତୁ ଯଦି ଏହା ପଇଠ କରାନଯାଏ ତେବେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରମାଣକୁ ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ ପଇଠ କରାଯାଇପାରିବ । ତାହା ହେଉଛି ଖଣ୍ଡକୁ ପୁନର୍ବାର ଲେଖିବା ଏବଂ ଉକ୍ତ ପ୍ରାବଧାନକୁ ବାଦ ଦେବା ।ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକାର ସ୍ପଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ବ୍ୟର୍ଥ କରିବ ।

ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର କଠୋରତା ପଛରେ ଏକ ବୋଧଗମ୍ୟ କାରଣ ରହିଛି ।ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଏହା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମାବଳୀ ସ୍ୱତଃ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅଟେ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀର ଦ୍ରବ୍ୟର ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ କର ଛାଡ଼ କରିବା ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ସେମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇଥିବାବେଳେ କର ଫାଙ୍କିବା ପ୍ରୟାସରେ ଠକେଇ ଏବଂ ଦୂରଭିସନ୍ଧିକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏହା ଚେଷ୍ଟିତ ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଏମ୍. ଏ. ଟୁଲୋଚ୍ ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ (1964) 15 S.T.C. 641 ମାମଲାରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖାଗଲା ।

(ii) ନିୟମ 27A ରେ "ଇଚ୍ଛା ମାତ୍ରେ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ପଇଠ କରିବାର ସମୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରନ୍ତି ; ସେଗୁଡିକର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକର ପଇଠ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ I

(iii) ଧାରା 21A କେବଳ ଆୟୁକ୍ତ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଯୁକ୍ତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଶପଥ ଇତ୍ୟାଦି ଉପରେ ପ୍ରମାଣ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ I ଏହା କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରମାଣ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଏହା ତାଙ୍କୁ କର ଛାଡ଼ ଦାବି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବୈଧାନିକ ସର୍ତ୍ତକୁ ଅଣଦେଖା କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରେ ନାହିଁ I

(iv) ଧାରା 27A ର ଉପ-ନିୟମ (3) ଏବଂ (4) ବ୍ୟବସାୟୀ ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ ଆବେଦନ କରିବାକୁ କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ନକଲି ପତ୍ରଗୁଡିକପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ବାଧ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରେ ନାହିଁ ; କିମ୍ବା ସେଗୁଡିକ ବ୍ୟବସାୟୀ ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ହଜିଯାଇଥିବା ପତ୍ର ବଦଳରେ ଏକ ନକଲି ପତ୍ର ଦେବାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ I ଏହା ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ, କିନ୍ତୁ ଏହାର ପ୍ରତିକାର କେବଳ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା ପାଖରେ ରହିଛି I

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 94/1964 I

ମୂଳ ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 81/1959 ରୁ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ତାରିଖ ଅଗଷ୍ଟ 17,1961 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନ I

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏ. ଭି. ବିଶ୍ୱନାଥ *ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ* ପି. କେ. ଘୋଷ I

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ପି. କେ. *ଚାଟାର୍ଜୀ ଏବଂ ପି.* କେ. ବୋଷ I

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସୁବ୍ବା ରାଓଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା I

କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉପରେ ଏହି ଆବେଦନ ବଙ୍ଗ ଅର୍ଥ (ବିକ୍ରୟ କର) ଅଧିନିୟମ, 1941 (ବଙ୍ଗ ଅଧିନିୟମ VI/1941) ଯାହାକୁ ଏହା ପରଠାରୁ କେବଳ ଅଧିନିୟମ ବୋଲି କୁହାଯିବ , ତାହାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଏ I

ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା : ଆବେଦନକାରୀ ହେଉଛନ୍ତି ଏକ ସରକାର ଲିମିଟେଡ୍ କମ୍ପାନୀ ଯାହା ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସାୟୀ ଭାବରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କର ପଞ୍ଜିକୃତ ବ୍ୟବସାୟ ସ୍ଥାନ କଲିକତାରେ ଅଛି । ତାରିଖ ଡିସେମ୍ବର 31,1954 ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ସେହି ବର୍ଷର କର ବିବରଣୀରେ କରଦାତା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କର ମୋଟ କାରବାର 70.99,928-10-0 ଟଙ୍କା ଥିଲା ଏବଂ ଦୁଇଟି ଶୀର୍ଷକ ଅଧୀନରେ ଯଥା, (i) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) (a) (i) ଅନୁଯାୟୀ 1,33,730-6-6 ଟଙ୍କା ;ଏବଂ (ii) ସେହି ସମାନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ଅନୁଯାୟୀ 69,65,979-9-6. ଟଙ୍କାର କର ଛାଡ଼ ପାଇଁ ଦାବି କଲେ । ମୋଟ କାରବାରରୁ ଉକ୍ତ ପରିମାଣକୁ କାଟିବା ପରେ, କରଦାତା ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ ଏହାର କରଯୋଗ୍ୟ କାରବାର ହେଉଛି 218-9-0 ଟଙ୍କା ଏବଂ କୋଷାଗାରରେ ଉକ୍ତ ରାଶି ଉପରେ 9-12-6 ଟଙ୍କାର କର ଜମା କଲେ । ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଅଧିକାରୀ ତାରିଖ ଏପ୍ରିଲ 22, 1955 ବିଶିଷ୍ଟ ସୂଚନା ଦ୍ୱାରା, ଏହାର କର ବିବରଣୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କରଦାତା ଙ୍କ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ତାରିଖ ଅଗଷ୍ଟ 4, 1955 କୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କଲେ । ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଉକ୍ତ କର ବିବରଣୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କର ଛାଡ଼ ନିମିତ୍ତ ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକୁ ସଠିକ ରୂପେ ପୂରଣ କରି ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦସ୍ତଖତ କରାଇ, ସେଗୁଡିକୁ ପଇଠ କରିବାକୁ ପଡିଲା । ତଦନ୍ତକୁ କିଛି ସମୟ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ପରେ ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ 1957 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ମାସର ଦ୍ୱିତୀୟ ସପ୍ତାହରେ କରଦାତା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଏହାର ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ147 ଟି ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକ ହଜି ଯାଇଛି । କୁହା ଯାଉଥିଲା, କରଦାତା ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅବିକଳ ନକଲ ଘୋଷଣା ପତ୍ର ହାସଲ କରିବାକୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରୟାସ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ, ସେହି ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ଏହାର କୌଣସି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନଥିଲା ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟ କର ଅଧିକାରୀ ଯାହାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ, ତାଙ୍କର ଅସହଯୋଗ ଏବଂ ଶତ୍ରୁତାପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୋଭାବ ହେତୁ, ଏହା ହଜି ଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକ ବଦଳରେ ଅବିକଳ ନକଲ ପତ୍ରଗୁଡିକୁ ପଇଠ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେଲେ ନାହିଁ । ଅଗଷ୍ଟ 8,1957 ରେ, କରଦାତା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 21A ଅନୁଯାୟୀ ବାଣିଜ୍ୟ କର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦରଖାସ୍ତ କଲେ ଯେ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତୁ ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକୁ ଜାରି କରଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆବଶ୍ୟକ ଦସ୍ତାବିଜ ପଇଠ କରିବେ, କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ଡାକରା ଜାରି କରିନଥିଲେ । ଏହାପରେ କରଦାତା, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର ବାଣିଜ୍ୟ କର ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିକଟରେ ଘୋଷଣା

ପତ୍ର ର ଅବିକଳ ନକଲ ଜାରି କରିବା ନିମିତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କଲେ, କିନ୍ତୁ ସେହି ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଦିଆଗଲା । ରାଜସ୍ୱ ପରିଷଦରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ସଂଶୋଧନକୁ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ କରିଦିଆଗଲା । ତାରିଖ ନଭେମ୍ବର 21,1957 ରେ, ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଅଧିକାରୀ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ କରାଯାଇଥିବା ଉକ୍ତ 22,46,006-0-6 ଟଙ୍କାର ବିକ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କର ଛାଡ଼ ପାଇଁ କରଦାତାଙ୍କ ଦାବି କୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଆକଳନ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଏବଂ ଏହା ଉପରେ ଅତିରିକ୍ତ 1,49,778-4-6 ଟଙ୍କାର ଟିକସ ଲାଗୁ କଲେ । ଏହା ପରେ କରଦାତା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଯଥା ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗର ବାଣିଜ୍ୟିକ କର ଆୟୁକ୍ତଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ଆକଳନ ଆଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନକରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ନିମିତ୍ତ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କଲେ । ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ଉକ୍ତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଆଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବ ନାହିଁ । ଉକ୍ତ ଆବେଦନଟି ପ୍ରଥମେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସିହ୍ନାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖକୁ ଆସିଲା, ଯିଏ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରିଦେଲେ । ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ କରିଥିବା ଆବେଦନ ଉପରେ, ଉକ୍ତ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସିହ୍ନାଙ୍କ ଆଦେଶ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନ ।

ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଆମକୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ଆମେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5ର ସଂରଚନା ଉପରେ ଯେଉଁ ଦୃଷ୍ଟି କୋଣକୁ ବିଚାରକୁ ନେଉଛୁ, ତା ଉପରେ ଆମେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉ ନାହୁଁ ଯେ କରଦାତା ଙ୍କୁ ହଜିଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକ ବଦଳରେ ଅବିକଳ ନକଲ ପତ୍ରଗୁଡିକୁ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବାଧା ଦେବା ପାଇଁ ବିଭାଗ ଦାୟୀ ଥିଲେ କି କିମ୍ବା ହଜିଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡିକୁ ପଇଠ କରି, ଏହାକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗ ସେମାନଙ୍କୁ ଡାକରା ନ ପଠାଇ ଭୁଲ କରିଥିଲେ କି ?

ତେଣୁ ଏଠାରେ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ ଯେ ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକୁ ପଇଠ କରିବା ତଦନୁଯାୟୀ କର ଛାଡ଼ ଦାବି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା କି ?

ଏହାର ସାର ମର୍ମରେ ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ଜଣେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ରରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବର୍ଗ କିମ୍ବା ବର୍ଗଗୁଡିକରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡିକର ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେଥିରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ କରଯୋଗ୍ୟ ବିକ୍ରୟ କାରବାରରୁ କର ଛାଡ଼ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାବଧାନ ରଖେ । କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତ କର ଛାଡ଼ ଏକ ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଏ । ସେହି ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ, ଏପରି ବିକ୍ରୟ ଗୁଡିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯେଉଁ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରି କରାଯାଇଥାଏ, ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଘୋଷଣା ପତ୍ର ପୂରଣ ଏବଂ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଯେଉଁଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବିବରଣୀ ରହିଥାଏ, ତାହା ସାମଗ୍ରୀ ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢଙ୍ଗରେ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ବଙ୍ଗ ବିକ୍ରୟ କର ନିୟମାବଳୀର, 1941 ର ନିୟମ 27A ଅନୁଯାୟୀ, ଯାହାକୁ ଏହା ପରେ ନିୟମାବଳୀ କୁହାଯିବ, ତାହା ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ଯିଏ ଉକ୍ତ କର ଛାଡ଼ ଦାବି କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି, ସେ ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ଏକ ଲିଖିତ ଘୋଷଣା ପତ୍ର ଇଚ୍ଛା ମାତ୍ରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ । ଏହାର ଉପ-ନିୟମ (2) ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପତ୍ର ବ୍ୟତୀତ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ଏକ ଘୋଷଣା ଗ୍ରହଣ ନ କରିବାକୁ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ଏକ ଘୋଷଣା ନାମା ନ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଅପବ୍ୟବହାରକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ନିୟମଗୁଡ଼ିକ କଠୋର ପ୍ରାବଧାନ ରଖିଛନ୍ତି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ପରାମର୍ଶଦାତା ଶ୍ରୀ ଏ. ଭି. ବିଶ୍ୱନାଥ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ତର୍କକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ଏପରି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପରେ : ଅଧିନିୟମ 5 (2) (a) (ii) ର ମୂଳ ଅଂଶରେ, ଯଦି ଏହା ଅନୁଯାୟୀ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଜଣେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଏ, ତେବେ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ କେତେକ ବିକ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କର ଛାଡ଼ର ପ୍ରାବଧାନ ରହିଛି । ଉକ୍ତ ଉପ-ଖଣ୍ଡର ପ୍ରାବଧାନ ଫଳତଃ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରେ ଯେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢଙ୍ଗରେ ଘୋଷଣା ପତ୍ର ହେଉଛି ସର୍ବୋତ୍ତମ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଯାହା ପ୍ରମାଣ କରେ ଯେ ବିକ୍ରୟଗୁଡିକ ଉକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଥିଲା । ଏହି ପ୍ରାବଧାନକୁ କର ଛାଡ଼ ଦେବା ପାଇଁ ଏକ ସର୍ତ୍ତ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ହିସାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଉପାୟରେ ମୂଳ ପ୍ରାବଧାନକୁ ସହାୟକ ହେବା ନିମିତ୍ତ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ମକ ପ୍ରାବଧାନ ହିସାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଏ । ଯଦି ଏପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଏ, ତେବେ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ଏପରି ଏକ ମାମଲାରେ ବାରଣ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଯେଉଁଠାରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କୁ କରାଯାଇଥିବା ବିକ୍ରୟ ଗୁଡିକ ଉକ୍ତ ଉପ-ଖଣ୍ଡରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ପାଇଁ ଥିଲା ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ କଡାକଡି ଭାବରେ ପାଳନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ନିୟମ 27 A ରେ "ଇଚ୍ଛା ମାତ୍ରେ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଆଧାରରେ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି, ଯାହା ବିଦ୍ୱାନ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ସୂଚିତ କରେ ଯେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଘୋଷଣା ପତ୍ର ପଇଠ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ କେବଳ ଯଦି ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଦାବି କରାଯାଏ , ତେବେ ଏହାକୁ ପଇଠ କରାଯିବ ।

ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ବିଦ୍ୱାନ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ଉକ୍ତ ଉପ-ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ କର ଛାଡ଼ ଦାବି କରିପାରିବେ, କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେ କର ଛାଡ଼ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ତେବେ ତାଙ୍କୁ ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ କଡାକଡି ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେଉଁ ଗୁଡିକ ଅନୁଯାୟୀ କର ଛାଡ଼ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇପାରିବ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ଯେ ପ୍ରାବଧାନ ସହିତ ଖଣ୍ଡର ସ୍ପଷ୍ଟ ନିୟମାବଳୀ, କର ଛାଡ଼ ଦାବି କରିବା ପାଇଁ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଉପରେ ଏକ ସର୍ତ୍ତ ଲାଗୁ କରନ୍ତି ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ଫଳତଃ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରବାରକୁ ବିକ୍ରୟ କରରୁ ମୁକ୍ତ କରେ । ତେଣୁ, କର ଛାଡ଼ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା ପ୍ରାବଧାନର କଠୋର ଭାବେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯିବ । ମୂଳ ଖଣ୍ଡ କର ଛାଡ଼ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରାବଧାନ ରଖେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ପ୍ରାବଧାନ ମୂଳ ଖଣ୍ଡକୁ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରମାଣିତ କରେ ।   ଫଳତଃ ଉକ୍ତ ପ୍ରାବଧାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖେ ଯେ ଯଦି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପତ୍ରରେ ଏକ ଘୋଷଣା ପଇଠ କରାଯାଏ ତେବେ ବ୍ୟବସାୟୀ ବିକ୍ରେତାଙ୍କର କାରବାରର ଏକ ଅଂଶ ଯାହା ଉପ-ଖଣ୍ଡ (ii) ରେ ଥିବା ନିୟମାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୁଏ, ତାହା ଉପରେ କର ଛାଡ଼ କରାଯିବ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପତ୍ରରେ ଘୋଷଣା ପଇଠ ନକଲେ ସେ କର ଛାଡ଼ ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହା ଉତ୍ତମ ରୂପେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଯେ " ସଂରଚନାର ସାଧାରଣ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ କିମ୍ବା ଯୋଗ୍ୟତା ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ଆଇନର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଅଂଶକୁ ଛାଡ଼ି, କିମ୍ବା ସେଥିରେ ପ୍ରଣୀତ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୂଚାଇ , ପ୍ରାବଧାନ ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ" : " *ବୈଧାନିକ ଆଇନ ମାର୍ଗ ଦର୍ଶକ* ", 6ଷ୍ଠ ସଂସ୍କରଣ ର , ପୃ. 217 ଦେଖନ୍ତୁ । ଯଦି ଉପରୋକ୍ତ ଉପ-ଖଣ୍ଡ (ii) ର ମୂଳ ଅଂଶର ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ପାଳନ କରାଯାଏ, ତେବେ ପ୍ରାବଧାନଟି ଅନାବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଅଯଥା ହୋଇଯାଏ କାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କର ଛାଡ଼

ଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଦ୍ୱାନ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ତର୍କକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ହେଉଛି ପ୍ରାବଧାନକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଅଣଦେଖା କରିବା, କାରଣ ଯଦି ତାଙ୍କ ତର୍କ ସଠିକ୍ ହୁଏ ତେବେ ଏହା ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ନେଇଯିବ ଯେ ଯଦି ଘୋଷଣା ପତ୍ର ପଇଠ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଉତ୍ତମ ଏବଂ ଭଲ ହେବ; କିନ୍ତୁ, ଯଦି ପଇଠ ନ କରାଯାଏ, ତେବେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ପଇଠ କରାଯାଇପାରିବ । ତାହା ହେଉଛି ଖଣ୍ଡକୁ ପୁନର୍ବାର ଲେଖିବା ଏବଂ ଉକ୍ତ ପ୍ରାବଧାନକୁ ବାଦ ଦେବା । ତାହା ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକାର ସ୍ୱଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ପରାସ୍ତ କରିବ । ନିୟମ 27A ମଧ୍ୟ ବିପରୀତ ସଂରଚନାକୁ ସମର୍ଥନ କରେ ନାହିଁ । "ଇଚ୍ଛା ମାତ୍ରେ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି କେବଳ ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକୁ ପଇଠ କରିବାର ସମୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ; ଅନ୍ୟଥା ଏହି ନିୟମଟି ଉକ୍ତ ଧାରା ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ହେବ । ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ରେ ପ୍ରାବଧାନ ରହିଛି ଯେ ଘୋଷଣା ପତ୍ରଟି ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପଇଠ କରାଯିବ ଏବଂ ନିୟମ 27 A ରେ ପ୍ରାବଧାନ ରହିଛି ଯେ ଏହାକୁ ଇଚ୍ଛା ମାତ୍ରେ ପଇଠ କରାଯିବ , ଅର୍ଥାତ୍ ଏହା ପତ୍ରଟିକୁ ପଇଠ କରାଯିବାର ସମୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ । ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) (a) (ii)ର ପ୍ରାବଧାନଗୁଡିକ ସହିତ ନିୟମ 27A ର ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକୁ ସମନ୍ୱିତ କରେ, ଯେତେବେଳେ ବିଦ୍ୱାନ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ସଂରଚନା ଏକ ଅସଙ୍ଗତିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଯାହାକୁ ଏଡ଼ାଯାଇପାରିବ । ଯେଉଁ ଧାରା 21A ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି, ତାହାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ । ଏହା କେବଳ ଆୟୁକ୍ତ କିମ୍ବା ଧାରା 3 ର ଉପ-ଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଶପଥ ଇତ୍ୟାଦି ଉପରେ ପ୍ରମାଣ ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମିତ୍ତ ତାଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବା ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହା କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରମାଣ ନେବାକୁ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ; କିନ୍ତୁ ଏହା ତାଙ୍କୁ କର ଛାଡ଼ ଦାବି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବୈଧାନିକ ସର୍ତ୍ତକୁ ଅଣଦେଖା କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରେ ନାହିଁ ।

ନିୟମ 27 A ର ଉପ-ନିୟମ (3) ଏବଂ (4) ର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସହାୟକ ନୁହଁନ୍ତି । ସେମାନେ ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକର ଅପବ୍ୟବହାର ବିରୁଦ୍ଧରେ କେବଳ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି; ସେଗୁଡିକ ବ୍ୟବସାୟୀ ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ ଆବେଦନ କରିବାକୁ କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ଅବିକଳ ନକଲ ପତ୍ରଗୁଡିକ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରନ୍ତି ନାହିଁ; କିମ୍ବା ସେଗୁଡିକ ବ୍ୟବସାୟୀ ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ହଜିଯାଇଥିବା ପତ୍ରକୁ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ଏକ ଅବିକଳ ନକଲ ପତ୍ର ଦେବାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଆମେ ଅନୁଭବ କରୁ ଯେ ଉକ୍ତ ଧାରା ଏବଂ ଉକ୍ତ ନିୟମାବଳୀ ଯେପରି

ରହିଛନ୍ତି, ସେଗୁଡିକ ଜଣେ ସଚ୍ଚୋଟ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ । ସେ ହୁଏତ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ, ଚୋରି ଇତ୍ୟାଦି ପରି ଏକ ବିରାଟ ଦୁର୍ଘଟଣା ଦ୍ୱାରା ଘୋଷଣା ପତ୍ରଗୁଡିକୁ ହରାଇଥାଇ ପାରନ୍ତି, ଏବଂ ତଥାପି ସେ ଏପରି କିଛି ପାଇଁ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ଯାହା ପାଇଁ ସେ ଦାୟୀ ନୁହଁନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର କଠୋରତାକୁ ନରମ କରିବା ପାଇଁ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା କିମ୍ବା ନିୟମ-ପ୍ରଣୟନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରାବଧାନଗୁଡିକ ଅସ୍ୱଷ୍ଟ ଏବଂ ଦ୍ୱିଧାହୀନ, ସେଠାରେ ଏପରି କରିବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକର କଠୋରତା ପଛରେ ଏକ ବୋଧଗମ୍ୟ କାରଣ ରହିଛି । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଏହା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମ ସ୍ୱତଃ-ସିଦ୍ଧ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଗର ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡିକର ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କୁ ରିହାତି ଦେବା ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇଥିବା ବେଳେ, କର ଫାଙ୍କିବା ପ୍ରୟାସରେ ଠକେଇ ଏବଂ ଦୁରଭିସନ୍ଧିକୁ ରୋକିବା ମଧ୍ୟ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ତଥ୍ୟଗୁଡିକର ସ୍ୱରୂପରେ, ବ୍ୟବସାୟୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଅଗଣିତ କାରବାରଗୁଡିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ କର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପାଇଁ ଏହାକୁ ଉତ୍ତମ ରୂପେ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହେବ ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ଏହି ଧାରାରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡିକୁ ଅନ୍ୟକୁ ବିକ୍ରି କରିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ? ତେଣୁ, ସମ୍ଭବତଃ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ, ଯଥା, ଠକେଇକୁ ରୋକିବା ଏବଂ ପ୍ରଶାସନିକ ଦକ୍ଷତାକୁ ସୁଗମ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଏକ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ କର ଛାଡ଼ ଦାବି କରିବା ନିମିତ୍ତ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢଙ୍ଗରେ କର ଛାଡ଼ ଦାବି କରୁଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏକ ଘୋଷଣା ପତ୍ର ପଇଠ କରିବାକୁ ପଡିବ । ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଉଦାର ସଂରଚନା ଠକେଇକୁ ସହଜ କରିବ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନିକ ଅସୁବିଧା ମଧ୍ୟ ଆଣିବ, ଯେଉଁଗୁଡିକୁ ଉକ୍ତ ଧାରାର ପ୍ରାବଧାନଗୁଡିକ ଏଡ଼ାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଏମ୍. ଏ. ଟୁଲୋଚ୍ ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ମାମଲାରେ ([1]) ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ନାହିଁ । ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମ , 1947 ର ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ସହ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା । ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 5 (2) (a) (ii) ଅନୁଯାୟୀ ସେହି ଧାରାଟି ସମାନ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶା ଅଧିନିୟମରେ

([1]) [1964] 7 S.C.R. 810

ସେହି ଧାରାର କୌଣସି ପ୍ରାବଧାନ ବର୍ତ୍ତମାନର ଧାରା ଭଳି ନଥିଲା । ତାହା ସମସ୍ତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରେ, କାରଣ ଏହା ହେଉଛି ଉକ୍ତ ପ୍ରାବଧାନ ଯାହା ସର୍ତ୍ତ ଲାଗୁ କରେ । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶା ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ନିୟମ 27 (2) ଅନୁଯାୟୀ, "ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ, ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ଏପରି ଦାୟିତ୍ୱବାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଭାବେ ଏକ ସତ୍ୟ ଘୋଷଣା ପଇଠ କରିବେ, ଯାହା ଏପରି ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଭାବେ ପ୍ରାଧିକୃତ ହୋଇପାରେ, ଯେ ଉକ୍ତ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବସାୟୀ କ୍ରେତାଙ୍କ ପଞ୍ଜିକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ରରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁନଃ ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ।" ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଲେ ଯେ ଉକ୍ତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରାବଧାନ ଓଡ଼ିଶା ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 (2) (a)- (ii)) ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ; ଏବଂ ସେହି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱକୁ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଏହି ନିୟମ କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ମକ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ, ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ, ଯଦି ଏହାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଭାବରେ ସଂକଳିତ କରାଯାଏ । ଉକ୍ତ ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକ ଅଧିନିୟମର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଏହା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମାବଳୀର ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଏକ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ପ୍ରଦାନ କରିପାରେ, କିନ୍ତୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ ।

ମାମଲାକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା ଉଚିତ ଯେ ଆମେ ଆବେଦନକାରୀ କିମ୍ବା ଉପଯୁକ୍ତ ବିକ୍ରୟ କର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଯଥାର୍ଥତା ଉପରେ କୌଣସି ମତ ପ୍ରକାଶ କରୁନାହୁଁ , କାରଣ ଆମେ ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିନାହୁଁ ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆବେଦନଟି ବିଫଳ ହେଲା ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ତୁଷାର କାନ୍ତ ଗୋଛି
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।